

Les pintures del primitiu Altar de la Mare de Déu de la Cinta al claustre de la Catedral de Tortosa

Per M. JOVER I FLIX

Pels historiadors locals dels segles XVI i XVII, com són el canonge Miquel Macip i l'historiador Martorell, consta que des de molt antic havia al claustre de la Catedral un altar dedicat a la Mare de Déu de la Cinta.

D'aquest altar se'n fa referència a l'expedient instruït, l'any 1917, pel bisbe Lluís de Tena, quan va demanar a la Santa Seu la reposició de l'antiga oració de la Santa Cinta, ja que al tractar de l'antiguitat del culte que se li donava, es diu que l'esmentat altar estava a l'àngul del claustre prop de la capella de Santa Cànida. (1)

Però l'altar a què ens referim, per a descriure les seves pintures, és un altre anterior, construït al claustre des de temps immemorial i que al segle XVI havia arribat a tant mal estat, que el Cabildo va prendre l'acord de fer-ne un altre. El contracte pel nou altar està datat l'any 1519 i el firmen tres capitulars, juntament amb el mestre Vicent Garcia, que havia de realitzar-lo. En els diferents apartats es fa constar els motius que es pintaran a cada panel, manera del pagament, etc., i per algunes expressions del contracte es veu l'existència d'un altre altar més antic, perquè es diu: "altar per al claustre vulgarment dit de la Santa Cinta", i que la imatge de la Verge "quede així com està", i que el dorat se "renovele". (2)

No consta l'època de la construcció del primer altar, però en opinió del canonge O'Callaghan, és probable que fos de principis del segle XV, i ho diu perquè la nova catedral, fins a aquell punt no es va inaugurar fins al 17 de setembre del 1438.

Referint-nos ja a les pintures del primer altar, tenim a la vista un treball de l'acadèmic de la R. A. de la Historia Javier Fuentes i Ponte, presentat al Certàmen de l'Acadèmia Mariana de Lleida l'any 1877, sobre la Santa Cinta de Tortosa, en el què, segons notes que li va facilitar el canonge arcebisbe de la Catedral de Tortosa, Andrés-Eugenio Noguera Polo, diu, per donar-li major veracitat: "notas comprobadas escrupulosamente en presencia de interesantes datos obtenidos allí", i fa una descripció de l'altar i de les pintures, tot dient: "Era grande y estaba dividido en tablonos representando cada uno diferente asunto. El central y mayor de todos, tenía sobre fondos de oro estofado la procesión de ángeles y el altar mayor con el devoto monge-sacerdote arrodillado ante la Santísima Virgen que dejando caer el Cíngulo sobre el altar tenía a sus lados a los apóstoles San Pedro y San Pablo. En la tabla accesoria estaba la procesión como se verificó al día siguiente en la cual se convertían muchos y sanaban multitud de enfermos con tocar y besar la Sagrada Cinta. Entre otras tablas había varios milagros, entre ellos un monge a quien, al entrar en el templo, iba a asesinar un hombre. Un moro velándose con una cristiana ante el altar, ambas figuras ligadas con la Santa Cinta. Una mujer que libró la vida en un parto con sólo ceñirse el milagroso cíngulo. Una nave salvada de una borrasca con sólo haber enarbolado, un marinero, una santa Cinta

tocada a la original, y otros varios milagros". "Este retablo estaba en el claustro y vino a un gran deterioro restaurándose en el siglo XVI y modificado que fue en algunos asuntos, se sustituyeron o aumentaron con otros".

Finalment, el mateix Fuentes, referint-se a l'altar del claustre, diu: "El Cabildo con los devotos, en ciertos días, después de recorrer las naves y la Claustro, entonando devotos cantos, iba hasta llegar delante de dicho retablo donde el Monge Mayor, después de una antifona, rezaba la oración propia de la Santa Cinta".

(1) La capella de Santa Cànida estava abans en el mateix lloc que avui ocupa la capella del Sagrari, que va ésser inaugurada després d'una total transformació, l'any 1832.

(2) Document original a l'Arxiu Capitular. Calaix de la Santa Cinta.

Observació: A la quarta ratlla d'aquest escrit, on diu «l'any 1917», llegiu-hi «l'any 1617».

Mur del claustre on estava l'Altar dedicat a la Mare de Déu de la Cinta. Encara es veuen les senyals del seu emplaçament.
(Foto: M. Jover)